

20
9'

Krajaňské listy

Lidový týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

ROČNÍK I.

Redakce a administrace: łuck, Włodzimierska 66a. (skrż. poczt. 121.)

ČÍSLO 46.

ŽIDOVSKÁ OTÁZKA.

Josef V. Rejzek:

Židé se stali nesnesitelnými skrze svou chytrost. Místo, aby se bránili a bojovali rozumem, rozhodli se bojovat chytrostí a to se stalo jejich kletbou. Po celá staletí dařilo se jim dobře, ale dnes chytrost jejich prohlédla ostatní svět a proto židovská chytrost trati půdu a neosvědčuje se.

Židé poznali, že na chytrosti nelze budovat, zejména národní budoucnost a proto se vracejí k rozumu. Poznali, že národ bez země a vlasti není národem a že k uhájení vlasti jest nutný rozum. Chytrost připravila Židy o lásku k vlasti a k práci. Toto se snažejí napravit. Příslovečná jest nestoudná židovská konkurence, kterou vytlačují a znemožňují život křesťanským obchodníkům. Ani stát nemá z nich valného prospěchu, neboť i to patří k jejich mentalitě, odvádět daně, jen pokud se jim hledí na prsty. Není proto nic divného, že vlády chrání svoje občany před židovským vykořisťováním. Ovšem, jest menší část Židů také idealisticky založena, která se těžce rve se životem a stává se za stát. Většina jednak nabyla svůj majetek čachrováním a tak dostali Židé finanční moc do svých rukou. Nebyl by v tom kořen zla, byl-li by kapitál rozumně spotřebován, v zájmu celku, ale Židé se dostali do služeb nesprávné politiky: ztratili srdce pro stát a nemají žádný soucit k svému bližnímu a to právě zhoubně působí na všechny národy světa. Dnes sklizejí to co zaseli, jak káže zákon přírody. V zápase českosti s němečtívím, Žide odehráli vynikající úlohu ve prospěch němečtíví.

Jest trpko vzpomínati na to, že to všude byli Židé, kteří žijíce z černého lidu, udržovali němečtíví ráz měst. Českoslovačci ani zde se nemohli odhodlat ačkoliv šlo o jejich národnost. V novém Československu zajisté to bude dopadat jinak, neboť ani vášnivý němečtíví antisemitismus nepřiměl Židy, aby

Spějme k posílení našeho venkova.

Máme celou řadu našich českých vísek, kde se již nacházejí konsumní družstva. Asi 16 těchto konsumních družstev náleží ke svazu „Spolem“ při čemž lze s potěšením konstatovati, že dotyčná konsumní družstva takřka napořád velmi dobře prosperují. Je to doklad, že máme smysl pro společnou práci, pro družstevní život. Na druhé straně, vezmeme-li v úvahu počet našich českých vísek, musíme říci, že oněch 16 konsumních družstev tvoří velmi prchavé procento a že by jich mohlo být při dobré vůli a dokonalém chápaní družstevního života nejméně pětkrát tolik. — Proč tomu tak je a jak bychom tuto situaci změnili? — Největší zlo spočívá v tom, že **udržujeme všechny naše úspěchy jakékoli dobré práce v jakémsi začarovaném kruhu**. Následuje pak z toho, že naši krajané třeba hned v sousední vísce o postupu a způsobu této práce nevědí buď zhola ničeho, anebo mají o ni nejasné tušení. A toto můžeme přičísti na vrub našeho **nezájmů na menšinovém národním celku**. Hledme proto, abychom o naši družstevní práci stále informovali naši širokou veřejnost a tak jí poskytlí dobrého vysvětlení a poučení. Jehož je ještě v mnoha a mnoha místech tolik třeba. Jedině takovým způsobem vyprostíme slabší našince z liknavosti a nerozhodnosti a donutíme je, aby nás následovali.

Tak až dosud nic přesného, bližšího nevíme o našich exi-

šli rázem s národem a státem. Jsou stále na straně nepřátelské. O nic lepší není jejich počinání v jiných státech. Odtud světová nenávisť ke všemu židovskému. Otázka židovská jest bolavou otázkou světovou, která se musí brzy rozřešit

Vlad. Šimunek.

Ing. Alois Knotek:

Do práce...

(Dokončení.)

Náš „osvětový stánek“ snad už jasně vidí, kam spějeme v otázce **terrestrisace a pauperisace všeobecné**, že už kráčíme opravdu na **šikmé ploše k nestálé budoucnosti**. Ať konečně svolá **širší poradní sbor**. Tam ať projedná **palčivé naše otázky** a vyznačí další společnou cestu. **Tak žádáme všichni**. Chceme do práce pro celek! Ať světlo nezáří na venek a ve vnitřku bylo temno! Nemáte ponětí, kolik hořkosti a bolu přináší každý krok mezi našinci. Vše pomalu, ale jistě ztrácíme. I tu naši **starou kulturu, tradice, národní zvyky** a na druhé straně **netvoříme ničeho**. Vidím, že žijeme **bez cíle pro budoucnost**, že nás **nikdo nevede**, nikdo nevychovává, že posud nemáme směr, ani cesty před sebou. Všecko je strnulé, jako kamenné, nikde myšlenka a síla. Všichni u nás na Volyni se schodují v tom, že nemáme **jednotnosti, ani organisace společné**. Kam se máme obrátiti? Kde utišení našich myslí hledati? Cítíme se docela opuštěnými i od staré Vlasti odloučení. Nemůžeme se přece pohybovati jen v samém studování poměrů. Nám je potřeba práce a svépomoci. Kde je máme hledati? Kdo má luštití takové naše otázky, jedině my sami, náš poradní sbor, který musí svolati předsednictvo Matice jako instituce k tomu schopná.

Tedy do práce!

Jsou u nás lidé, kteří vidí docela jasně do dálky jako Libuše. Mají rozhledy, zkušenosti, chtějí pro celek pracovati. Svolati poradní sbor náleží do činnosti našeho osvětového stánku.

Přišel čas, že všichni toužíme po **organisační a kulturní práci** z příčin ná snadě jsoucích.

stujících konsumních družstvech. Dověděli-li jsme se však něčeho, pak to bylo zásluhou cizího tisku, ač tyto zprávy byly někdy velmi kusé a nepostačující těm, kterým je družstevní život až dosud novinkou. Pišme proto o všem v „Krajaňských Listech“, vysvětlujme příčiny našich zdarů i nezdarů — tak budeme následováni v našich úspěších jinými a včasným varováním zabráníme, aby se na jiných místech opakovaly ty chyby a přehlmaty, které se staly u nás. Pišme tudíž o všech podrobnostech, souvisících a naší družstevní práci. Informujme naši veřejnost o tom, jak jsme založili svá konsumní družstva, proč jsme se k tomu rozhodli, jak tato družstevní práce postupuje a jaké máme z ní výhody. Zkrátka, pišme vše, co by mohlo posloužit k družstevnímu rozvoji mezi našimi zemědělci. — Naše družstevní práce je sice teprve v začátcích, při pevné vůli a trpělivosti však jistě dosáhneme velkého pokroku, který bude korunován hospodářským úspěchem našeho zemědělce.

Spějme k zemědělskému družstevnictví, neboť ono sleduje jediný cíl — **upravití snesitelné existenční podmínky na venkově a zajistiti lidu pracujícimu na půdě spravedlivou odměnu za jeho práci**. Družstevnictví toto představuje však také **hospodářskou baštu našeho venkova**, kterou jeho nepřátelé chtějí rozbítí a tím oslabiti sílu venkova. Proto také nechť není ani jedné naší české vsíky, kde by nebylo alespoň konsumní družstvo. Bude to základní kámen pro budovu příštího rozšířeného družstevního života.

Pamatujme si, že **družstevnictví v budoucnu bude takové, jakými budeme my nyní**.

O pracovní metodě v Baťových Masarykových školách.

Tuto přednášku absolvoval dne 16. XI. t. r. v 15 hod. 45 min. v brněnském rozhlase Stanislav Vrána, ředitel Baťových Masarykových škol ve Zlíně. Osobnost p. ředitele S. Vrány jest známa našemu českému volyňskému učitelstvu z kursů pořádaných Českou matičkou školskou v Lucku v roce 1927. Přednášel vědy pedagogické, kde často vykládal o úkolech soudobých činných, pracovních škol. Při pořádní druhého kursu v roce 1930 již nebyl angažován, neboť po roční zkušenosti na amerických školách, přijal místo ředitele škol u Bať ve Zlíně. Zde vydal svoje čitanky, o kterých jsem psal v „Hlasu Volyně“, uveřejnil řadu pojednání o kreslení a o psaní, které byly otisknuty ve „školských Reformách“. Na kursách jsme měli možnost si zaopatřit jeho „Věcné nauky“ — soubor referátů z učitelství konferencí. Poslouchaje tuto přednášku, vzpomněl jsem si na jeho vypravování o své první přednášce do rozhlasu. Poslouchal ho také jeho malý synek. Když otec přišel domů, tak se ptal: „Tati, proč se ti třásl hlas, vid, oni netopili a ty jsi zmrzl? Podnět k tomuto vypravování dalo téma jednoho kursanta. Toť milé vzpomínky. Vraťmež se k jeho přednášce o pracovní metodě ve školách.

Hlavním znakem pracovní školy jest práce. Žáci sami

pracují a učitel práci jen řídí, radí jim a pomáhá. Pracovní škola se velmi liší od dřívější školy učící. Zde učitel přednášel žákům, žáci po něm opakovali a brzy na vše zapomínali. Naproti tomu v pracovní škole učitel naléhá, aby žáci získali vědomosti sami. Žáci nedostávají nic hotového, učitel je uvádí do situací, které musejí sami řešiti, vše sami vypořádati. Pracovní metodou získané vědomosti jsou mnohem trvalejší, neboť žáci lépe pamatují to, co sami viděli a vykonali; — o čem sami mluvili a co sami měli v ruce. Konečně pak sama škola, tou příprava pro život a život tou práce. Jedinec ze staré školy byl odsouzen k pasivitě. (Hledejme zde příčinu naší nehybnosti.) Žáci jen pasivně naslouchali a vnímali. Žák se učil, ale život svůj nežil. V pracovní škole žák jest středem výchovného procesu. Vyučování jest přemístěno do laboratoří, knihoven, školních zahrad, dílen, na hřiště, ba i do kuchyně. Pracovní škola nikoliv není školou odbornou. Pracovní škola je každá ta, která řeší nějaký problém žakovým duševním přemýšlením a nikoliv předložením hotové odpovědi, aby žáci něco nepokazili. Nebuďme v domněnce, že pracovní škola jest vymyšlením nové doby. Byl by to omyl. Těch metod používali staří učitelové před

půlstoletím. Nepochybně tak si počínali také jiní, ale nepovažovali své metody za nějaký objev. Pracovní škola učí děti k podnikavosti, vzbuzuje u žáků zájem a činí práci ve škole radostnou. Vychovává charakter žáka, budí pocit k odpovědnosti a poznání, že práce jest povinností a právem. Odchovanci staré školy považovali každou práci za trest. Proto snadno odůvodníme, proč rodiče chtěli mítí ze svých dětí pány. Vždyť i Masaryk vyprávěl o svém otci, že práci vykonával jen tehdy, byla-li mu uložena. Toť pasivita a nesamostatnost starých škol, kde žáci si zvykali na to, aby je někdo vedl.

VI. Šimůnek.

R. Chudoba:

Ohlasy podzimního sjezdu „Spolem“ v Lucku.

20. listopadu, v sále ČMŠ. v Lucku vyzdobeném toho dne duhovými prapory a stuhami — konal se podzimní sjezd reprezentantů konsumních družstev okruhu volyňského, naležejících do svazu „Spolem“.

Ti, kteří očekávali, že tento sjezd vnese do života rolníků radikální změnu — byli ovšem zklamáni. „Jenom slova a žádný čin“ řekli si. Avšak ti, kteří byli zpušob práce „Spolem“ — znali jistě spokojení. Neboť

našimi pravidly jsou: 1. Kupředu pomalu — ale jistě; Žádné couvání zpět! Nepotřebujeme lidi nedbalých a nevdůvěrných! 2. Každá akce, každé počínání musí vyjít ze středu lidu: Nechceme nikomu ukládat v tom směru předpisy dle hesla: „Své věci vezměme do svých vlastních rukou.“

Lid sám musí svým jednáním dát důkaz, že myšlenku družstevnictví pochopil, že k této práci jest dostatečně zralý a připraven. A proto před prováděním zamýšlené akce kupování rolnických plodin bude provedena anketa, t. j. do každého družstva budou rozslány dotazníky, které ve vlastním zájmu nutno dle pravdy, poctivě, přesně a důkladně vyplnit. Pak teprve budou učiněny konkrétní kroky, až naše centrála „Spolem“ bude mítí všechny podrobnosti bezpřetržitě z vašeho středu a přinese čin.

Netvoříme však paradoxálních situací, jako to mívá často místo. Neboť jsem přesvědčen, kdybychom byli chtěli letos po žních sehnati mezi krajany 1 vagon jablek — bylo by to nemožností. Proč? Proto, že zahrady byly brzy na jaře prodány židovským lichvářům! A účastníci sjezdu slyšeli, že jeden takový lichvář zaplatil za zahradu 600.— zl., aby potom prodal ovoce za 3.500.— zl (slovy: tři a půl tisíce zlotých). A takové případy nejsou ojedinělé!

Že je nám zapotřebí na jaře peněz? Tu zase pomůže družstevnictví, neboť prostřednictvím rolnických organizací můžeme dostat ovocnářskou půjčku.

A proto: nechtě ani jedna česká zahrada v příštím roce nepřejde do židovských aneb jakýchkoliv rukou. Hlídnání po celé léto dá sice mnoho práce, ale desateronásobně se oplácí! Sdružme se opravdu v této věci, dejme nabídku svazu „Spolem“, že můžeme dodatí tolik a tolik vagonů ovoce — a nabídka bude zcela prostě přijata — a při tom nebudeme o nic ošizeni.

Na tomtéž sjezdu byla porušena otázka družstevního mlýna v Mასленce. Proč chceme, aby ho vzal svaz „Spolem“, proč svoji věc vypouštíme ze svých rukou? Snad by bylo jiné východisko: což kdyby všechna česká konsumní družstva se stala členy onoho mlýna — vyplátila řádně podily — snad by se finanční stránka popravila — a při dobrém hospodaření by byly docíleny ty nejlepší výsledky. Což opravdu máme tak malou důvěru v sebe, svoje síly, že to, co jsme započali, nedovedeme vésti, že poražení ustupujeme z bojiště? A kde je naše národní hrdosť? Kde jsou teď, při práci a činu, ty tvrdé, neústupné české palí-

(Dokončení na str. 4.)

Ve volné chvíli

Inj Alois Knotek:

Květ Hluchavky.

Na památku rozmlovy se slečnou Tomšovou na řepném poli.

To byla noc, kdy tajně zvěsti šepotal strom a zpíval proud... „V ten starý les se skrylo štěstí, pojď, má milá, je naleznout!“

A ona šla. Noc byla jasná, — v osice vánek tiše vál, a ona šla tak tichá, krásná, jak věčné lásky ideál.

Zde sedali jsme často sami a snili sen — o lásce sen... Osika pěla nad hlavami, kdy líbával jsem opojen....

Na blízku bublal malý pramen, jenž proudil věčně v cizí lán — já prahnul ve stisk jejích ramen, on v dálný, širý oceán...

— Dnes loučíme se, moje dítě, jdeš do ciziny, šťastna buď. Vem růži tu, snad potěší tě, až cizina ti zraní hrud! —

Vzduch vonný byl a rosa v me-

se leskla v záti měsíce, — kol zlaté mušky létly v spěchu, haluze snily, šumíce.

A řekla: — Slyšte, strom jak [kvílí, hle, pramen, který nevrací, — co kolem je, vše truchle sdílí, že čas nám život skrvácí! —

Pak odjela, ó hrozná chvíle, kdy nade mnou se snesl mrak, kdy poslala mi květy bílé, co svoji lásky děsný znak!

Květ hluchavky, ten bledý, siný, mně za mou lásku dala v dar! — Či získal její lásku jiný? Proč ve hrud' moji vrhla zmar?

Já bloudil v lesy, v pusté skály, chtěl zapomenout hýbením, můj život žal byl neustálý, jež naplňuje zděšením....

Tak žil jsem dál — až přišla [zpráva, že ukrývá ji země již, — že dávno na ní roste tráva — a zdobou její malý kříž.

Tu s bolem jel jsem ve vlast [zpátky — leč navštívil dřív její hrob. Byl úzky tak a tak byl krátký a nizounký a bez ozdob.

Jak její šepot větrík vanul, v osice zpíval ptáček sbor, — v mých oči dávny ráj zas tonul, v mých prsou zmizel žal a spor!

A z jejich nader zřel jsem klíčit ten zasmušilý, bílý květ, jež srdce moje uměl zničit a otrávit jak — ostrý jed!

Co nového ve světě.

Nariadení o pozemkové reformě v Polsku rozšířena na přivtělené území.

V jednom z posledních čísel Sborníků zákonů Polské republiky byl uveřejněn dekret presidenta republiky, jímž se zákon o provádění pozemkové reformy a prodeji nemovitostí rozšiřuje i na část Těšínského Slezska, přivtělenou nyní k Polsku. Dekret dává slezskému vojvodovi na 6 měsíců právo, aby převzal do státního majetku půdu, která podle československého zákona o pozemkové reformě byla dána do vlastnictví paracelačních nabyvatelů. Polské nariadení netýká se majetků ve výměře pod 5 ha. Majitelům, od nichž pozemky jsou přebírány, vrací se cena, kterou za ně zaplatili s připočtením nákladů. Převzaté pozemky mají býti určeny pro zemědělské, stavební a jiné potřeby polského obyvatelstva.

Polští zemědělci žádají moratorium.

Z podnětu hospodářské kanceláře zemědělských komor a organizací, jakož i zemědělského průmyslu polských západních krajů v Poznani bylo tiskem vydáno memorandum, jež zmíněné organizace předložily tyto dny p. presidentovi.

Zemědělské organizace v pamětním spise žádají, aby bylo zavedeno moratorium pro soukromé a bankovní dluhy. Zemědělci m. j. požadují, aby dosavadní státní záruky byly rozšířeny i na dluhy konvertované Akceptační bankou, dále aby byla všeobecně prodloužena lhůta ke splacení pohledávek na 50 let. Než bude uskutečněn tento plán na oddlužení zemědělců, má býti zavedeno moratorium pro všechny zemědělské dluhy.

Důležité upozornění.

Jako v tomto roce, tak i pro příští rok rádi bychom započali pro naše odběratele jako přílohu „Krajanských Listů“ polský zemědělský časopis „Plon“, který je u našich čtenářů dosti oblíben pro svoje odborné a praktické články. Vyjednáváme v té věci s Administrací „Plonu“ jak bychom se měli zařídit, abychom Plon dostávali hned od Nového roku. Bylo nám sděleno, že „Plon“ ve větším množství pro naše čtenáře budou moci zarezervovati jen tehdy, když od nás dostanou před Novým rokem předplatné na dotýčný počet výtisků, nebo alespoň řádnou objednávku.

Upozorňujeme proto naše odběratele, že kdo by si přál časopis „Plon“ dostávatí darem jako premií „Krajanských Listů“, musí nám již nyní do Nového roku poukázati předplatné na celý 1939 rok v obnose 10— zlotých. **Všem těm, kdož si „Krajanské Listy“ předplatí ještě letos na rok příští, objednáme bez zvláštních doplůtků měsíčník „Plon“.**

Předplatné zasílejte „przekazem rozrachunkowym“ na účet rozrach. 23 Luck; krajané z okolí Lucka mohou předplatné zapřavit v Ústředně České matice školské v Lucku nebo přímo v naši administraci.

Sociální rozvrstvení nové polské sněmovny.

Ze 208 nových polských poslanců jsou: 4 členové vlády, 5 vojenských osobností, 34 úředníků, 7 starostů měst, 16 profesorů a učitelů, 6 průmyslníků, 5 obchodníků, 3 řemeslníci, 77 rolníků, 6 katolických kněží, 24 právníci, 6 lékařů, 6 publicistů a novinářů, 5 inženýrů a techniků, 4 dělníci a dělničti pracovníci. — V nové sněmovně je 19 proc. poslanců ve věku od 30—40 let, 52 proc. od 40—50 let, 25 proc. od 50—59 let, nad 60 let pak jen 4 proc. Přes 70 let je pouze jeden poslanec, a to generál Lucjan Żeligowski, kterému je 73 let.

Nová ústava o tisku.

Dne 28 t. m. vchází v platnost nová ústava o tisku, která přináší celou řadu změn v dosavadním způsobu vydávání časopisů a veškerých tiskovin.

Mezi jiným nová ústava likviduje instituci odpovědných redaktorů, při čemž za redakci odpovídá vedoucí redaktor nebo přímo nakladatel. Ústava zavádí povinnost uveřejňování úředních zpráv, zaslanych na základě nariadení ministerského předsedy.

Značně byly zostřeny tresty za překročení tiskových předpisů. Nová ústava zavádí také zákon zavěšování časopisů na dobu od 5 měsíců do pěti let nebo i navždy. Rozhodnutí soudu o zastavení časopisu vykonává se okamžitě. Konfiskaci časopisu může naříditi administraci vláda, musí však býti zatvrzena do 14-ti dnů soudem. Nestane-li se tak, má vydavatelstvo právo žádat na státní pokladně hrazení ztrát.

Volba presidenta v ČSR.

Na den 30. listopadu t. r. byla stanovena volba presiden-

ta Československé republiky. Proti všem tiskovým dohadům bylo dosaženo úplné jednomyslnosti v návrhu kandidáta na presidentský úřad. Kandidátem tímto se stal prezident Nejvyššího správního soudu dr. Emil Hácha. — Letošní volba presidenta je svým pořadím šestou a je v ní volen třetí prezident Československé republiky.

Mezi Německem a ČSR. byla podepsána dohoda o stavbě autostrady a průplavu dunajsko-aderském. — Taktéž by a v Berlíně podepsána dohoda o definitivním určení hranic.

Britští ministři v Paříži.

Před několika dny se vjátili do Londýna britští státníci Chamberlain a Halifax ze své návštěvy v Paříži. Podle tiskových zpráv mají prý býti obě tyto západní velmoci pro spolupráci s totalitními státy, avšak proti vrácení kolonií.

Vážný stav papežův.

Před několika dny vážně onemocněl papež Pius XI.; k lůžku jeho byl povolán kardinál-zpovědník Lauri. Jde o poruchu celkového oběhu krevního a jmenovitě činnosti srdeční.

Stávky ve Francii.

V souvislosti s odporem proti vládě zahájili dělníci ve Francii stávku. V Paříži a v okolí stávkovalo asi 50.000 kovodělníků. Na různých místech došlo k přestřelkám a bylo raněno několik policistů. Bylo zatčeno asi 300 osob.

Oznámení.

Zábavní Odbor České matice školské v Lucku pořádá dne 4. prosince 1938r. divadelní představení pod názvem „Staré hříčky“

veselohra ve 3 jednáních od Štolby. Začátek v 7 hodin večer. Po divadlech taneční zábava.

O hojnou návštěvu prosí
Pořadatel tvo.

Od našich přátel.

Z Ameriky si na nás vzpoměl krajan Vladimír Žitný, který nám poslal lístek, v němž děkuje za zaslání „Krajanských Listů“ a svému synovci Vl. Hyblerovi za to, že mu je předplatil. Pan Žitný pozdravuje všechny naše čtenáře a celou Volyň. Za milý lístek p. Vl. Žitnému srdečně děkujeme.

Z Buršovky se nám píše: V naší obci odbor SČM. připravoval českou divadelní hru: „Nechoť tam, pojed radš k nám“ na den 20. listopadu t. r. Žádost na pořádání divadla podal místní odbor SČM. do Starostva ve Zdoborově již 7. listopadu. K žádosti připojil také dotýčnou divadelní knihu, jak se to vždy

Boje v Číně.

Postup čínské vojska na Kanton pokračuje se tři stran. Japonci se stáhli z okolí Kantonu do vnitřního města. Podle těchto čínských zpráv ztratili zde Japonci asi 10.000 mužů. Naproti tomu Reuterova zpráva hlásí, že do britského území Kaulunu v Hongkongu uteklo na 100.000 Číňanů před Japonci, postupujícími v Šamšunu. — V provincii Šansi se bojuje podél Tunguské železnice.

Norská královna Maud zemřela v Londýně.

Německo má podle angl. tisku na 750 miliard vnitřního dluhu.

Nobelova cena míru byla udělena Nansenovu ústavu míru pro uprchlíky v Ženevě.

Roosevelt, president USA, má býti podle informací italského tisku židovského původu.

Francie zřizuje koncentrační tábory pro nepohodlné cizince.

Menšínový kongres bude konán v polovině prosince ve Vidni.

Maďarsko vypoví z okupovaného území všechny čs. kolonisty.

Válka ve Španělsku.

Hlavní stan Francovy armády oznamuje, že na žádné frontě ve Španělsku se neudálo nic pozoruhodného.

Při bombardování města a přístavu Valencie vybuchly pumy v blízkosti anglického parníku. Dva členové posádky byli zraněni.

doposud dělávalo. K divadlu bylo vše připraveno a čekalo se pouze na povolání. 19. listopadu vsak přišla ze Starostva odpověď na podanou žádost, kde se vysvětlovalo, že Starostvo může žádost vyřídit jen v tom případě, bude-li dodána do starostva dotýčná hra převedena do polštiny, při čemž byl stanoven termín právě do 19. XI., kdy jsme tuto odpověď dostali. Starostvo se odvolává na znění § 11. zákona o veřejných zábavních podnikcích ze dne 27. X. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 6321) E. N.

Pozn. red.: Upozorňujeme proto naše divadelní kroužky, že než přikročí k posledním přípravám k divadlu, aby se dříve informovali ve svém Starostvu, jak se to má s povolením na divadlo.

Lístárna redakce.

P. Ing. A. Knotek: Ano, to stěhování bychom si mohli dát patentovat. „Až zbohatnem“ tak se usadíme „natvrdo“. Pozdrav!

P. A. Kř-ka: Díky za dopis a posudek. Následuje dopis. Pozdrav!

„Jenda“: Obržel jsem a velice děkuji. „Co soudíš o r.....?“

Sl. O. J—vá, Luck: Zařídíme. Plat je vyrovnán.

P. Jan Pospíšil, Hlinsk: Plat došel, děkujeme. Časopis na udanou adresu je vyslán již od 26. čísla, tedy od začátku druhého pololetí a tudíž je předplaceno do 1. X. 1939

Jaká je skutečnost?

Smutné byly letos oslavy 23. října. Trpká oslava 20-ti letého dědictví díla osvobozovacího. Masaryk se na nás dívá... a varuje. Vezměte si z knihovny jeho řeči a najdete co vás uklidní, povzbudí a vyvolá slib daný mu nad rakví: „Presidente Osvoboditeli, odkazu, který jste vložil do našich rukou, věrní zůstaneme!“ Změnily se násilným tlakem hranice státu — ale zůstává celý národ československý nezkráceně na menším území a to silnější než byl. Není ani mezi ne-menšími. Byl středním státem a také jím zůstává. Mezi 34 státy byl dosud na 13 místě — jen 12 bylo větších. Odpočteme-li drobné státečky: Andoru, Lichtenštajnsko, San-Marino, Monáco a Vatikán — zbývá nám 29 států z nichž 16 bylo menších než Československo. Nové Československo bude větší než Bulharsko, Island, Portugálsko, Irsko, Lotyšsko, Litva, Estonsko, Dánsko, Švýcarsko, Holandsko, Belgie atd. Počem obyvatel bude vynikat nad Norsko, Švédsko a Finsko. Na pohraniční sudetský průmysl stát vzdýcky doplácet proto, že továrny měly zastaralé stroje. Mnoho se politisovalo, teď se musí užitečně pracovat, hospodářit a pak bude v tom lépe než byl. Národ měl duševní vůdce nejideálnější: dal světu Jana Husa, který vybojoval světu svobodu svědomí. Universitu měl první ve střední Evropě. Dal světu největšího učitele J. A. Komenského, mirotvorce krále Jiřího z Poděbrad. Když vedoucí politikové sousedních říší prohlásili, že nás neznají, pak se nedivíme, že touto nevědomostí se dopustili krivdy na nás. Pravda vítězí! To je naše víra a to je naše síla. Náš národ neskončil, protože nicého nikomu nebere a zůstává věren pravdě. Před stoletím nám bylo huře. Nebyla ani jedna rýze česká tiskárna. Neměli jsme ani literaturu. Neměli jsme školy. Neměli jsme vědu, byli jsme pod německou knutou. Sedlák byl ujařměn. Remeslníci byli v tuhém chomoutu cechovnictví. Kupectví jsme neměli. V úřadech s našimi lidmi mluvili panský a většinou cizím jazykem. S kazatelen lidu předkládali bajky a pouťové zázraky. Jinochy oblékali do bílých kabátů a honili je na čtrnáct let do Německa a do Itálie. Sta jich zahynula v cizích službách. Nic jsme neměli a přece jsme se dostali k samostatnosti. Čechoslováci jsme přes 11 milionů. Znovu se vzhoupí a pomůžou si sami. Změní se ještě mnohé hranice v Evropě, nejen naše: hranice v pohybu. Povstane řada nových problémů národnostních,

mocenských a mezinárodních. Celá Evropa se pohnuvle ve svých mravních i mocenských základech, nestačí ji podchycovat nebude-li přestavěna. Toto bude dějství světové, ve kterém Čechoslováci už nemají co ztratit. Naopak. Jen když opření sami o sebe si uchovají svou národní sílu a chladnou rozvahu. Již nebudou tím prvním podmínovaným předpolím, jako byli dosud, ale to dějství se bude nutně rozvíjet dál, snad vně nich, ale nikoliv bez nich. Nejde o konec, nýbrž o počátek. Ten národ tu zůstal, aby se dožil věcí přístích, nevykrvácen, ale připraven a moudřejší o tuto nejtěžší zkoušku. Ozbrojený odpor by měl za následek rychlé zničení Československa. Proto dojednána mnichovská dohoda. Za cenu míru odneslo to Československo svou obětí. Poználo cenu politických slibů a pravé přátelé. Francie soudí, že ne ministři, ale veliký kapitál rozhodl v Mnichově o rozdělení Československa. Napřed jednali francouzští, angličtí a němečtí průmyslníci a dohodli se pak ministři, kteří uplatnili velkokapitalistické návrhy. Noviny Times, které financuje velkobanka Lazardu, poprvé prozradily, že mír se zachrání dělením Československa. Však se dočkáme vysvětlení, jaké vlivy tu hrály úlohu. Československý nový stát, bude státem národním. Národ sjednocený, opírající se o svou půdu je nezníčitelný. Je třeba provedení nové pozemkové reformy na státním majetku ve prospěch kolonistů a usedlíků, kteří se musejí z pohraničí vystěhovat. Vypovězení uprchlých Němců, Židů a henleinovců a propuštění jich ze státních služeb v novém útvaru. Československo jest v nové situaci — musí uzavřít dohodu se sousedy — býti jejich dodavatelem a odběratelem, musí odmítnout kombinace, které by je chtěli zařadit do protiněmecké fronty. Toť ale věci zahraniční politiky.

Když sudetští Němci neuznali československé dobré vůle, svět jim dal za pravdu. Jejich odloučením Češi jen získají. Brzy poznají, jak se jim vnitřně ulevilo. Nebude nutno již sanovat jejich průmysl, který vlastní silou rozvrátili. Brzy poznají, že nic nezískali. — Nový československý stát zesílí vnitřně tak, že si vyřeší řadu otevřených otázek. Všude jest nutno větrati a smetati pavučiny. Henleinovci již dnes říkají, že si nynější poměry takto nepředstavovali. Nechtěli zejména připojení k Německu, neboť dobře znají poměry tam panující. Tím,

Poděkování.

Všem, kdož nám projevili soucit a útěchu v našem bolu při úmrtí našeho drahého otce, manžela, bratra, švagra a dědečka

p. Josefa MACKA

vzdáváme tímto srdečný dik.

Zvláště děkujeme mirohošťskému hasičskému sboru, jehož zesnulý byl prvním předsedou, za doprovod a krásný věnec, dále zpěváckému sboru, hudebníkům i místnímu duchovnímu

za projev.

Jménem sourozenců a příbuzných
MILOŠ MACEK syn

Mirohoš 24. XI. 1938.

Ohlasy podzimního sjezdu „Spolem“ v Lucku.

(Dokončení ze str. 2)

ce? To tak rychle změkly?

Opakují: netvoříme paradoxálních situací tím, že s jedné strany voláme o pomoc — a s druhé pomocnou rukou odhazujeme svou nechutí k práci.

Na tomtéž sjezdu jsme slyšeli, že jistá část tisku nešetří utrhačstvím a pomluvami, nízkými a nedůstojnými, kterých cílem jest diskreditovati nás v očích lidské společnosti. Nechtě každý si postaví za věc své cti, aby těchto novin nebral do rukou, neboť by se mohlo státi, že by část té špíny ulpěla na čtenáři a jeho okolí. Nejzřivěji v tom směru si počíná „Maly Dziennik“, který v nás, družstevníkách vidí bolševíky, marksisty, zaprodance blízkého východu — a t.d., a proto jej a jemu podobné budeme bojkotovati ve 100 procentech!

My si svoji cestu k lepší budoucnosti našeho lidu najdeme sami a na té cestě, za oním vyšším cílem, se nezalekneme nikoho a ničeho, a ty, kteří se nám postaví na odpor, zlomíme a odstraníme. V nás je velká, nepřemožitelná síla, poněvadž jsme sjednoci!

Ze Sklíně.

Občané české Sklíně a okolí doprovodili na poslední cestě jednoho z našich nejstarších krajanů.

Zesnulý František Zárybnický narodil se r. 1852 v kraji pardubickém. Vyučiv se kovářství ve staré vlasti, zanesen byl vystěhovatelskou vlnou na Volyň, kde nalezl zaměstnání v železniční továrně D. P. O.

Zde pracoval nějaký čas a seznámiv se s Mařenkou Ryglovou uzavřel s ní sňatek.

Po čase usadil se nedaleko Ulbárova, kde v Lozách zakoupil nevelké hospodářství. Avšak ani tam nebylo mu sou-

co se stalo v Sudetách, připravuje se zlá zeň s ostatními menšinami.

Soubor článků dodal V. Š.

zeno usadit se na stálo a nepokojná jeho krev zanesla ho do nedávno založené české osady Skliň, kde zakoupil asi 50 morgů. Rozumí se samo sebou, že na to zůstal dlužen, ale když později naskytila se příležitost koupě z parcelovaného majetku Skliň, zakoupil znovu 100 morgů. Bylo to nejvyšší ryskantní, ale výhodnější úvšem na dlouhodobé splátky a příznivými poměry dluh byl zaplacen.

Zesnulý byl vzorem příčinlivosti a vytrvalosti, jimiž dodal se určitého bohatství. Na Volyň přinesl celé své jmění v malém „pingliku“ a vytrvalou práci nabospodařil 155 morgů dobré orné půdy s vzorně zařízeným hospodářstvím.

Jako otec četné rodiny, nebyl právě nejšťastnějším, neboť ze 14 dětí devitím prokázat musil „poslední“ službu a jednoho syna oplakal za války.

Byl také horlivým čtenářem a četba byla jeho nejmilejší zábavou v pozdním stáří, pokud mu to nemoc dovolovala.

Tiše dohořela svíce jeho života, tiše jak večerní záře na nebi, pohlcená noční tmou, ale výsledek dlouholeté práce tu zůstal jako věčná a živá upomínka. Budiz mu země lehkou!

— ček.

Ladislav Orlický:

Hvězdičky padají...

Jest noc temná, hvězdy jasné svítí; co chvíli se některá z nich řítí po obloze, v propast bezednou. O, hvězdičky, co vás v dáliku žene, kam spěcháte celé rozzhavené za neznámou tajnou touhou svou?

O, hvězdičky, moje milé, zlaté, kam vy stále všechny pospícháte, kam spějete hvězdnou oblohou? O, hvězdičky, moje zlaté, milé, proč vy nikdy na své pouti číté nevezmete s sebou duši mou?

Upozorňujeme všechny divadelní kroužky, že máme v prodeji nové divadelní hry, po ceně 2 zl. 50 gr. za svazek.

Na písemné přání můžeme o bratrem pošty zaslati tyto svazky:

J. Mách a F. Cimler: „Kamarádi od Zborova“

J. Kubík: „Praha v křinolině“

K. Balling a Vl. E. Fořt: „Hrom do tety“

E. Synek: „Velký případ“

R. Nižkovský: „Dnes porouchá tatínek“

R. Branald: „Náš náci pro legraci“

B. Lovrič: „Dědicové“

J. Balda a J. Kohout: „Nám je hej“

F. Franci a S. Mann: „Za našim dvorčkem“

F. Tetauer: „Milostná mámení“

F. X. Svoboda: „Čekanky“

Hledá se pro českou kavárnu v Lucku zkušená a společlivá kuchařka. Blíží informace sdělit redakce „K.L.“ skrz. pozt. 121.

Láska a lež.

D. Gerard.

Román z doby války v šestašedesátém.

(Pokračování 17.)

že jenom v lesníkově domku dojde uspokojení. Tam vždy sestupují poštětí pánové, příjždějící na hony jelení. Mimo to jest lesní německým kolonistou, s nímž se milostpán snadno dohodne.

Přede dveřmi obfeleného domku na pokraji lesa seděla silná žena v modré zástěře, loupající brambory.

Červená ruka, jež držela nůž, náhle ustala v práci, a s druhé visela dlouhá slupka jako hnědý had — tolik překvapil ji nenadávý zív cizince.

„Mluvíte německy, není-liž pravda?“ tážal se jí Hugo, namáhavě pohybuje ztuhlými údy a ze zvyku dotknul se rukou čapky.

Žena vypoučila ještě více oči a ku podivu mrštně se vzhopila.

„Umím-li německy?“ zvolala „Vždyť jsem Němka. Co přivádí pána do této pusté krajiny, smím-li se ptáti?“

Hugo odpověděl druhou otázkou: „Můžete mi říci, bydlí-li zde nějaký pán jménem Lepinski?“

Modré oči ženy zaískřily se zvědavostí.

„Aha — tedy toho hledáte?“

Utřevši si ruce o zástěru, podala mu pravici.

„Dovolte!.. Již dlouho na vás čekám.“

„Na mne? Vždyť ani nevíte, kdo jsem.“

„Nevádí. A e bylo přece na bíleci, že někdo z jeho lidí mučil se již po panu Lepinském píditi. Jest věru svrchovaný čas!.. Ale i k to přijde?“ zvolala náhle všechna udivena a Hugona bedlivě si prohlížejíc. „Pan Lepinski jest Polák a vy jste Němec! Či jste příbuzní?“

„Jsem jeho — přítel“ — pravil Hugo. „Ale posud jste mi neřekla, zdali zde bydlí.“

Žena pokrčila rameny.

„Přijde na to, jak si to kdo vykládá. Bvdíi zde — a nebydlí. Jeho věci jsou zde, a také jest zde jeho byt, ale často byste jej nenašel pod touhle střešou.“

„A kde bych jej našel, není-liž zde?“ Změřila jej skoro drze.

„Kde jinde nežli na faře.“

„A proč tam, smím-li se ptáti?“

„Aha — vy jste tedy vskutku všichni slepi! Což nevíte docela nic? Nevíte, že má kněz dceru? Myslíla jsem si, že právě proto vás sem poslali, abyste jej odtamtud odvedl. A e posaďte se, prosím!“ zvala jej, utírajíc zástěrou židli.

Občas pozvala mimojdoucího do své malé a špatně provětrané světnice, zdobené háčkovanými pokrývkami a košíčky ze skleněných perel a usušených semen okurkových, svědčícími o pilí domácí pani, jako parohy na stěnách a v koutě vycpaná liška o zaměstnání jejího muže.

Hugo nebyl by se děle vyptával této ženy, ale ona z ochoty a bez pobídky vyprávěla živě dále — i byl jí v duchu vděčen.

„Víte, ten pán pokud se týče mravnosti, není tak přísný. Zdá se, že neseďí mu hlava na

ramenou příliš pevně — otčí se za každou hezkou tvářičkou. Přiznávám se, že jest hezká — vlastně však dělají to jen její oči — víte, to jsou oči, jež člověka opravdu rozplácí — proč, ví sám Bůh. Pan Lepinski zbláznil se do ní již před dvěma roky, a e myslili jsme, že jí už pustil s myslí. Po celický rok se tu ani neukázal — ovšem, byl na vojně. Nedávno však vyskytl se tu zase a teď je to horší ještě nežli dřív!“

„Jak dlouho je zde?“

„Brzy budu u tomu již tři neděle. Opakuji jen to, co jsem už řekla: Svrchovaný čas, že jste přišel, neboť je to stále horší! Kdyby byl starý kněz při zdravých smyslech, nebylo by to došlo tak daleko, ale od té doby, co byl raněn mrtvicí stal se opravdovým dítětem — a ti mladí lidé provádějí, co chtějí.“

Ustala, aby nabrała dechu.

Vzpomněla si, že by mohla dostati knížecí zpropitř, by mlčela o tom, co ví, jakž se někdy přihází — a pokračoval, přítulivší hlas:

„Nemluvila bych s každým tak otevřeně, upř mně, ale vy jste jeho přítel a Němec jako já, a proto se mi jazyk tak rozvázal. Člověk by neměl pana Lepinského příliš přísně posuzovati — vždyť jest mlad a má citlivé srdce. A ostatně — důvěrně se k němu nachýlila — „lidé tvrdí, že jsou spolu zcela ř. dně oddáni v kostele — prý již před dvěma roky, a že zachovává se to v tajnosti jen proto, aby jeho otec o tom n. zvěděl. A je li to pravda, nemožno mu vytýkati nic zlého. Ale ty můj Božíčku, co jsem to řekl!“

Slova tato téměř vykřikla. Vyděsila se břitkým pohledem ocelově namodralých očí cizincových.

„Myslím, že se mýlíte“ — pravil úsečně a ledově. „P n Lepinski nemůže býti ženat s trut — osobou!“

„Já to přece netvrdím, že jest ženat — ch. ň Bůh! Já jen říkám to, co říkají lidé ve vsi — vím, že jsou to samí klepaři a také se s nimi bohudík nestýkám! Mně nezdá se to ani pravděpodobným, aby takový polský pán dělal si zbytečné vrtchy pro takovou maloruskou žabku, dceru knězovu! Já říkám, že by se měl oženit, není-liž ještě ženat.“

Hugo vstal.

„Můžete býti tak laskava a ukázati mně, kde bych si mohl ruce a obličej umýt, nežli půjdu na faru?“ pravil suše.

Lesníková žena byla hned na nou.

Za několik minut upravil se Hugo v pokoji, v jehož koutě spatřil cestovní potřeby Lepinského — a pak očistiv se i od prachu, vydal se na cestu provázen mladým vůdcem, oblečeným v kožich z ovčí kůže, jenž patrně náležel jeho otci.

Všecky zraky cestou skrze vesnici upíraly se naň zvědavě, nejvíce však zraky mladičkého vůdce, dívajícího se na cizího důstojníka více nežli na cestu.

Před prvním stavením, jež mohlo se nazvati domem — ostatní byly vesměs

samé chatrče — malý průvodce stanul a ukázav špinavým prstem na dveře, utekl zase k hracímu si druhům svým.

Bez zdráhání otevřel Hugo malá dvířka u zahrádky a šel rychlým krokem k domu.

Z jeho bledého a přísného obličej nebyl by nikdo uhadl, že v jeho žilách jest krev téměř ve varu a že srdce jeho bušilo mu rozhořčením.

Nemohl se ani dočkat, aby již stál tvář v tvař proti nevěrnému manželu své sestry — takovou měrou byl rozpalen!

Dosud věřil, že jest Lepinski manžel Agatin.

Nezřel kol sebe pražádného půvabu hor — pražádných tmavých lesů jedlových, pražádných vysokých skal podobajících se věžím, ani šumivých vod horských.

Byl slep i něm — lhostejný ke všemu, co nesměřovalo k jeho účelu — byl ovládan jen jedinou myšlenkou: naléztí vinníka a vmetnutí mu žalobu v tvář.

Před domovními dveřmi stanul a rozhlížel se po zvonku, ale nebylo tu ničeho.

Má zaklepatí?

Tomu bránila jeho nedočkavost, ne-trpělivost a mimc to — čím nerčekávanější se objeví, tím lip pro jeho účel. Jen se kliky dotkl a dveře otevřely se bez odporu.

Vstoupil do úzké předsíně, v níž rozvěšeny byly na stěně pláště a v koutku stály deštníky.

Zkoumavě prohlížel pláště, ale mezi nimi nebylo žádného jež by svědčil o přítomnosti Lepinského.

Stál tiše a naslouchal, ale v celém domě nebylo slyšeti ani slabého zvuku. Šel tedy přímo k jediným dveřím, jež byly otevřeny.

Přiblížil se až k nim, když v tom objevila se na prahu malá, nězná postava dívčí, jež položivši prsty na ústa, učinila pohyb, projevující zřejmou prosbu o ticho a mlčení.

Hugo mimoděk stanul.

IV.

Oběť.

„Toť ona!“ byla první Hugonova myšlenka, jež proměnila se však v přesvědčení, jakmile shlédl obdivuhodné hnědé oči mladé dívky.

Lesníková žena, ač ne valně citlivá, řekla, že oči ty přimějí člověka téměř k pláči — nyní teprve pochopil, co tím myslila.

Takovou zádumčivost působivou nezřel ještě v žádných očích dívkách.

Mimoděk jat byl jakousi soustrastí, ale hned jí překonal.

V pravý čas vzpomněl si, že zří Agatinu sokyni — ženu, kteráž pozbyla právo na vážnost; jeho požadavky, týkající se ženské ctnosti, byly též nedostihně výše jako všechny jeho požadavky vůbec.

Daria mezitím dívala se plaše na cizince, jehož vzezření bylo jí úplně cizím zevnějškem — i zvláštním typem.

Nikdy nezřela ještě obličej tak ostrých rysů, ani úst tak pevně sevřených, a nikdy také nespátčila tak chladného a přísného pohledu.

Žádný muž, jež dosud poznala, neměl takové postavy. (Pokrač. přístě.)

Několik úvah k zimnímu krmení dobytka.

Přibližuje se zima a s ní zimní krmení krav ve chlévě. Krmit dovede každý, jenže mnohdy si při krmení přidělává úplně zbytečnou práci, zvláště krouháním okopanin, které je lépe krmiti celé. Z rozřezané řepy se vypařuje m'ekopudná šťáva, což je značnou ztrátou. Nebojte se udávení krav celými okopaninami. Krmte zpočátku jen velkou řepu. Dobytek si zvykne a později zcela dobře žere i celé brambory, aniž by se dával.

Rovněž krmivý koncentrovanými (otruby, šrotá, pokrutiny) se mnohdy zachází ne hospodárně. Různé kvásky (aby prý dobytek se lépe nasytí!) jsou zcela zbytečnou prací. Bakoviny otrub a šrotu, jsou-li namočený, stávají se huře stravitelnými, což je také naší ztráta, protože mnohdy nestrávený odcházejí s kalem do hnoje. Také m'ichání šrotu, krouhaných okopanin a pod. do plev je rovněž těžkou a zbytečnou prací.

Krmiva koncentrovaná nejlépe d'ít do žlabu samotrá a suchá a oplevu dáme rovněž sa-

motnou, jen namočenou vodou a osolenou. Při tom můžeme zcela dobře zkrmiti tak často vyhazované ostnaté plevy. Drahé uhlí a dřevo nám nedovoluje tuto plevu pařiti. Stačí, když ji smícháme s ostatní plevou a rázem nasypeme do větší nádoby, (nejlepší jsou betonové aneb cihelné, cementem zalité nádrže), prosypeme solí, dobře utlučeme a nalejeme tolik vody aby pleva byla plně zakryta. Za 24 hodiny tato pleva je úplně zdatná ke krmení.

Vodu z plev však nevylévejte; dejte ji kravám vypít, jsou v ní totiž rozpaštěny nelehčaji stravitelné krmné hodnoty plev.

Můžete tak krmiti bez obavy o štětku na jazycích krav. V. Širc.

Práce v zahradě v druhé polovině listopadu.

V ovocné zahradě budeme mít během zimy řadu prací, které jsou důležité pro zdravé ovoce v příštích letech.

Škrábání kmene a větví.

Na dospělých stromech, zvláště na hrušních, vytvářejí se

vrstvy odumřelé kůry ve formě deštiček, či útržků. Na starších kmenech vyrůstá pak mech, různé saprofytické houby, v nichž pak přezimuje mnoho škůdců z říše živočišné a vegetují i paraziti rostlinní, přechávejíce zimu. Těchto nebezpečných škůdců, na nichž je závislá celá příští úroda, musíme se zbaviti stůj co stůj. Proto oškrábávání kmene celou škrabkou a drátěnými kartáči, pokládá se za první a nejdůležitější činnost ošetřování stromů v zimě. Odumřelou kůru shromažďujeme do podlazených papírů pod stromy a spálíme, abychom škůdce zničili. Poté provádíme postřik ovocných stromů karbolíneem na cvoené stromy, dehtovými barvivy a pod. Škrábání kmene provádí se vždy po 3—4 letech. Kontrolujeme lepkavé pásy, které převazujeme, nebo nově natíráme.

Réva vinná

chrání se před mrazem jednoduše tím, že révovi vyvážané na špalírech prostě uvolníme tak, aby spadlo na zem. Při tom můžeme révu zbaviti zaschlých a přehybných větví. Nechávatí révu vyvážanou, je nebezpečné, vyjma krajů čistě vinařských. Na zvláště exponovaných místech může se réva přikrytí chvoím, nebo opatrně zaklopiti lehkou zemí. S touto prací nelze dlouho otálet, ježto, pokud-li prudký mráz, rávoví je křehké a snadno se láme.

Maliny a ostružiny

zbaví se starých, zaschlých prutů, které nesly letos ovoce a odumřely. Sabé výhony ošťiháme tak, že na keři zbude jen 3—6 prutů. To platí zvláště pro odrůdy silně rostoucí. U slabě rostoucích vyřezávání neprovádíme. Po řezu provedeme ihned vyvážání.

V zelinářské zahradě

je sklizeň skončena, takže můžeme se připravovat pro příští sezonu pilným přikrýváním záhonů a hnojením chlévskou mrvou na těch místech, které budou příštího roku osazovány rostlinami pěstovanými v záhoně, t. j. košťalovinami. Bývá-li k tomu vyhlédnuty pozemky, které jsme letos pěstovali hrách, fazole, nebo jinou luštěninu. Rostliny kořenové nepotřebují a ani nesnášejí čerstvé chlévské mrvy, proto se mohou sázeti po košťalovinách. Po zeleninách kořenových můžeme bez hnojení zasítí luště-

niny, které také nemusíme hnojit. Z plánu je patrno, že stačí každoročně pohnojit jen třetinu zelinářské zahrady, a to ke košťalovinám.

Meruňky a broskve jsou nejnarocnější na stanoviště a vyžadují úrodné a teplé půdy s větším obsahem vápna. Podmínky pro zdar merunek nejsou stejné. Vhodná polcha pro meruňky, ačkoliv se doporučuje místo chráněné na slunci, na mírném svahu, u zdí, domů a plotů, je více méně záhadou. Důležité je, aby jim nenamrzly na jaře květy. Broskvoním se daří nejlépe v písčítých, úrodných půdách.

Bílení stromů má svůj význam hlavně v předjaří. Kůra slunečními paprsky ve dne se velmi zahřívá a v noci za mrazu smršťuje, čímž nastává nebezpečí mrazových trhlin na kmeni i silnějších větvích. Od nabíleného kmene se však paprsky odrážejí, takže rozdíl v denní a noční teplotě nejsou tak velké. Vápnó jako žravina na ovocných stromech zničí též mechy a lišejníky.

U přerubovaných stromů bylo zjištěno, že nejlépe rostou: a) silně rostoucí sorty na slabě rostoucích podložkách (t. j. stromech, které přerubujeme) b) silně rostoucí sorty na silně rostoucích podložkách; c) brzy rašící sorty na brzy rašících podložkách; d) pozdě rašící sorty na pozdě rašících podložkách

Živé ploty nutno sázeti jen do vyhnojené půdy. Sazenice dřevin pro nízké ploty, udržované ve výšce asi 60 cm, se sázejí na 20 cm od sebe, pro ploty 70—120 cm vysoké 30—40 cm od sebe, pro ploty 120—150 cm vysoké na 50 cm i dále od sebe. Silně rostoucí křoviny mohou se vysaditi v jedné řadě, většinou však všechny křoviny ve 2 řadách ve spojích.

Zmlazování okrasných dřevin provádí se nyní, jedncu po několika letech, u přerostlých, málo olistěných, proschlých křovin asi 5 cm nad zemí, aby vyrašila jen spodní očka. U stromů všechny větve v koruně pilkou zkrátíme o polovinu i více.

Budky pro ptáky mají viseti svisle, aby voda nemohla otvorem výletu, který má být obrácen k jihovýchodu, vnikati list, t. j. košťalovinami. Bývá-li k tomu vyhlédnuty pozemky, které jsme letos pěstovali hrách, fazole, nebo jinou luštěninu. Rostliny kořenové nepotřebují a ani nesnášejí čerstvé chlévské mrvy, proto se mohou sázeti po košťalovinách. Po zeleninách kořenových můžeme bez hnojení zasítí luště-

Prodá se

dobře prosperující pekárna, jedna z největších podniků ve městě, založena v 1912 r., všeobecně známá firma, těšící se hojně přízni u místní společnosti.

V kompletu: 1) Samostatná budova pekárny, nově zbudována dle požadavků ústav; 2) Obytný dům (4 pokoje a kuchyň); 3) Hospodářská zděná, nová budova. Vše na vlastním pozemku.

Studna ve dvoře.

Informace v redakci tohoto listu.

ČESKÝ OBCHOD

se střížním a galantním zbožím

Kanařasy, purpury, zástěry, prádlo, šatové atky a jiné. Barvy trvalé! Ceny stálé!

Vše v nejlepší jakosti u firmy

V. VOLANSKÝ

Zdolbunov, ul. Narutowicza 6.

PROČ JI MUŽI OBDIVUJÍ?

Protože si nechala udělati trvalou ondulaci u českého kadeřníka

Miroslava MAZÁNKA

v ZDOLBUNOVĚ,

kteřý ma dva aparáty na velké i drobné loky. Ceny od 4.— do 7.— zl.

Přijďte ještě dnes!

Žena a domov

Ing. Alois Knotek:

Naše Volyňáčky.

(Mužům zakázáno čísti.)

Jak se časy mění: Dávne naše dívky toužily jenom po zamilování, štěstí jim bylo větší vedlejší a dnešní naše Volyňáčky hledají v manželství

jedině štěstí — lásku už nepotřebují. Jsou praktické a jdou s duchem času. Tak často uvažují na svých cestách po našich volyňských osadách a vesnicích. Putují sám a divím se na všechno očima šedesátého otevřeného, aby mně nic neušlo. Zajímají mne stavby

našich domů, stodoly, chlévy, sady, dvory a dvorečky. Už mám celou řadu originálních náčrtků. Pomalu rukopisů přibývá, listy v „dějinách“ se množí. Doufám, že s pomocí boží dílo dokončím.

Opřadu čisté domky, obilné chalupy, vzorná hospodářství. A jaký dobytek, jaké koně. S chloubou na všechno pohlížím, ačkoliv jsem chudý jako církevní myška. Touha po pořádku, uspořádání, souměrnosti při zastavení ploch je u našich již vzornou. Vidím dále, že nezapomínají na široké ulice stromy osázené, na malé parky nebo alej lipovec, na hřiště pro děti a na pomník s datem založení osady. Zkrátka řečeno, naši mají již široké pojetí o urbanistice.

Zajímají mne všude, kam na cestách přijdu naše ženy, dívky a děti. Nedívím se, vždyť je to velmi dobrá vlastnost muže, který miluje krásu. A naše Volyňáčky jsou slícné. Zejména vždy a v každém případě přívětivé, milé a veselé. Procestoval jsem kdysi Srbsko, Bulharsko, Makedonii a malou Aii, ale ne ní kraje nad Volyň, není žen nad naši Volyňáčku! Mhu na to přísahati, v sázku vejíti, že

nádhernějšího ženského pohlíví nenajdete nikde na světě. Řeknu upřímně, naši mužové nemají již zvláštních charakteristických známek, jsou jako jiní. Ovšem lou k nim také upřímnou kraianskou láskou, ale nepítvám jejich povahy. A potom v rámci mého článku nemohou mít místa.

Naše volyňské ženy, to je docela něco jiného. Nejsou podobné ani k Polkám, ani Ukrajinám, ani Němkyňm, ani Ruskám, ani Polešučkám — jsou docela svoje. Oči jejich po většině jako chrpa modré, veliké a výmluvné, plné oduševnělých výrazů a při tom tak moudré, ach! Nelze před nimi pronést i jediného slova nepravdy. O tom naši volyňští mužové vědí ale mlčí jako ryby.

Pleť našich Volyňáček vyznamenává se bělostí, měkčostí a hřejivou půvabností, vlasy jsou po většině temné, bez lesku a pečlivě česané. Mám také blondynky, to nemohu zapřít, ale k jejich popisu musel bych se vyšvihnouti na Pegas a hledati nadšení ve verších. Všecky naše Volyňáčky jsou si však podobné povahou, přívětivostí, pohostinností a zdravou veselostí. A ta jejich mateřská česká mluva, jak sladce zní... právě tak jako ta naše tam na Jižě u Železného Brodu, u Semil, Rovenska, Turnovska a Jičína. A nemyslete, že jsou mezi našimi Volyňáčkami kokety. Bůh uchovej! Ani jedné nezbyva času, aby svému zevnějšku, mohla věnovati více času. Oj páté ráno do pozdní noci na nohou! Práce všude v hospodářství nad hlavu. Dobytek, domácnost, kuchyně, děti a sta jiných nejrůznějších starostí. Zvláště, děti, to chce podotknouti, jsou pro naše matky rodinným skvostem, jejich štěstím. Vychovávají je pečlivě.

Jak mi srdce rozkošně bilo, když o deváté večer spatřil jsem maminku Klápečkovou, Tmšovovou, Křivkovou a další řadu do nekonečnosti sedící s dětmi u stolu a pracovati s nimi školní úlohy. A ty naše maminky nedají dětem pokoje, pokud nejsou úlohy do sešitů na čisto přepsány!

(Dokončení přístě.)

Jak starý je svět? Jak je stará zemská kůra? Jak to lze zjistit? Mezi atomy olova je druh, který může povstat jen rozpadem jiných atomů. Rychlost rozpadu je známa, a zjistí-li badatel v určité hornině poměr váhy mezi rozpadajícími se a rozpadem vznikajícími atomy, může z tohoto poměru vypočítat věk oné horniny. Touto cestou se došlo k výpočtu, že nejstarší horniny jsou staré dvěti miliard let.

Všichni kupujeme u firmy

G. VUGMEJSTER,

ROVNO ul. 3-Maja 129.

Poněvadž všechny větší textilní továrny zřídily u firmy G. VUGMEJSTER své komisi sklady a jmenovitě:

- 1) Továrna soukenného zboží F. Rabinowitz & Synové — Bělsko.
- 2) Továrna soukenného zboží H. Landsberg, Akc. Sp.
- 3) Továrna výrobků hedvábných Edvard Bablaci i Ska.
- 4) Továrna vlněného a kamgarového zboží P. Grzegowski & Sp.

Na skladě stále obrovský výběr nejnovějších výrobků těchto továren a rovněž výrobků ŽIRARDOVSKÝCH závodů jako: plátina lněná a bavlněná, brezenty a j.

Ceny tovární — bez smlouvání!

Vlněné látky na paleta a mužské úbory od 5.— zl. za metr. Mimo toho na skladě G. Vugmejstra je stálý výběr kožesin a hotových kožesinových facon, a to: pižmových, fokových, hříběcích, teletinových, krtkových, murmových a j.

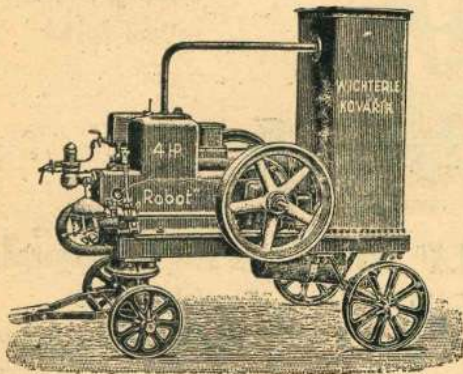
Ceny nejnižší!

TOVÁRNA A SKLAD HOSPODÁŘSKÝCH A MLÝNSKÝCH STROJŮ BRATŘI POSPÍŠILOVÉ

Telefon: č. 66.

ZDOLBUNOV.

Generální zastupitelství továren:
WICHTERLE & KOVÁŘÍK v Prostějově.

DOBŘÝ HOSPODAR CHCE DOKONALÝ STROJ.

A dokonalý stroj vyrobí továrna, která má zkušenosti. Máme zkušenosti, máme tradici. Vyrábíme hospodářské stroje již 60 let a jsme největšími továrnami na hospodářské stroje v celé ČSR. Jdeme v čele pokroku a tvoříme stále nové a vždy dokonalejší typy všech hospodářských strojů-takové, které pracují levněji, rychleji a přesněji. Využijte našich zkušeností. Hospodařte s našimi stroji. Naše dobré jméno a již 60 let naší práce v tomto oboru jsou Vám zárukou, že stroj bude dobrý, spolehlivý a že vydrží. Ne deseti, ale statisíce hospodářů skoro z celé Evropy Vám dosvědčí, že

kdo stroj WIKOV volí, sklízí zlato s polí.

Naše stroje jsou svědomitě vyrobeny — z těch nejlepších surovin. Každý stroj před odesláním z továrny jest důkladně přezkoušen a kontrolován.

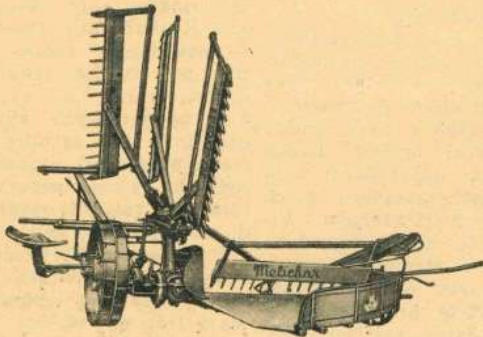
OZNAMUJEME: Nové zásilky všech typů motorů a mlátiček došly z Československa. Zajištěte si proto i Vy, náš český hospodář — náš český výrobek, který bude Vaší chloubou.

!Nekupujte, pokud jste se neinformoval u nás a nechybíte!

ČESKÉ HOSPODÁŘSKÉ DRUŽSTVO v ROVNĚ (CZESKA SPÓLDZIELNIA ROLNICOZ-HANDLOWA w RÓWNEM)

UL. 3-go MAJA 159.

TELEF. 533.

n a b í z í

MELICHAROVY z Brandýsa n./L. (Československo)

SECÍ STROJE lžičkové, trýbkové a kombinované
ROZMETADLA na umělá hnojiva, různé šířky
SECÍ STROJE na semínko 1 konné 3-4 metrové.
OBLNÍ ŽACÍ STROJE v olejové lázni
TRAVNÍ ŽACÍ STROJE v olejové lázni

a také:

Mlátičky, žentoury, mlýnky, pluh, kultivátory, pařáky, pastorky,
a jiné stroje a nářadí výroby místní i zahraniční.

UMĚLÁ HNOJIVA: dusíkatá, fosforová a draselnatá.

Sklady: v Rovně ul. 3 go Maja Nr 149., v Zdobunově ul. Narutowicza Nr 8. (u pp. Otmar a Kloučka),
ve Volkově (u p. Vl. Mráčka), v Kvasilově (u p. Vl. Náhlovského.)

Celé Volyni jsou známa
nejchutnější piva
z parostrojního pivovaru
V. ZEMANA
v Lucku

Specialita pivovaru
„SAKURA“

Doporučuj všude
tohoto českého podniku
znamenitý mok.

INSERUJTE U NÁS

ČESKÝ VELKOOBCHOD

se střížním a galantním zbožím.

Kanařasy, prádlo, zboží trikotové,
zástěry, purpury a jiné.

Bavry trvalé! Ceny stálé!

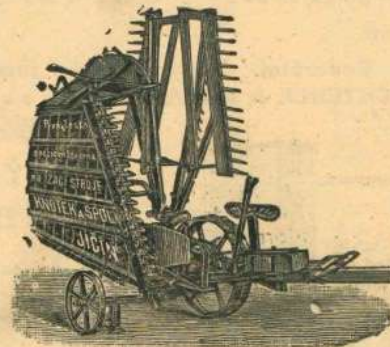
Vše v nejlepší jakosti a nejlevněji dostanete u firmy

JAN ANDRŠ

LUCK, ul. Jagiellońska č. 42.
Filie Al. B. Chrobrego č. 3.

NAVŠTIVTE NÁS A JISTĚ DOBŘE KOUPITE
neboť

Knotkovy žací a mláticí stroje jsou a zůstanou
nejlepší!

Dodá je stará,
solidní česká
firma

RUDOLF JOZEF a spol.,
v ZDOBUNOVĚ, ul. Kościelna č. 44.

Mimo KNOTKOVÝCH strojů máme stále na skladě:
LORENZOVOY motory, kopačky NOVÝ IDEAL, SECÍ stroje,
pat. VYLUŠTOVAČE jetele a všechny jiné prvotřídní hosp.
stroje se zárukou.

Krajanské listy, týdeník československého lidu v Polsku. Vyd. a red. Josef Foitík. Předplatné v Polsku a ČSR.: ročně zl. 10.—,
na půl roku zl. 5.—. Do Ameriky zl. 15.— ročně. Předplatné se zasílá „przekazem rozrachunkowym“ na účet rozr. čís. 23 Luck.
Předpl. přijímá také ČMS v Lucku. Ceny oznámení: celá strana zl. 120.—, půl strany zl. 60.—, čtvrt strany zl. 30.—
Drobná oznámení 10 gr. za slovo.

Drukarnia Józefa Foitika, Luck

DĚDICTVÍ ČESKÝCH KOMUNIT UKRAJINY